

Żołnierze w służbie historii

<https://zolnierzewhistorii.ipn.gov.pl/zwh/form/r3719286,Zespol-Szkol-Technicznych.html>
17.05.2024, 08:09

Marek Fiszer

[Powrót](#)

Pełna
nazwa
szkoły

Zespół Szkół
Technicznych
42-200
Częstochowa
Śląskie

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun -
imię i
nazwisko

Marek Fiszer

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 -
imię i
nazwisko

Piotr Małolepszy

Drugi uczeń

Uczeń 2 -
imię i
nazwisko

Jakub Atlasik

Trzeci uczeń

Uczeń 3 -
imię i
nazwisko

-

Sylwetka żołnierza

Imię i
nazwisko
żołnierza

Stanisław Ostaszewski

Lata
życia

ur. 08.10.1898 r. - zm.
23.08.1959 r.

Opis
postaci

Kapitan Stanisław Ostaszewski urodził się 21 października 1898 roku w Zabłudowie pod Białymstokiem, gdzie ojciec Michał herbu Ostoja posiadał majątek ziemski. Dzieciństwo spędził w rodzinnych stronach. W

okresie I wojny światowej wraz ze swoją przyszłą żoną rozpoczął walkę o wolną Polskę działając już w Polskiej Organizacji Wojskowej (POW). We wrześniu 1918 roku znalazł się w szeregach Wojska Polskiego. Przez cały okres wojny polsko-bolszewickiej pełnił funkcje w wywiadzie Wojska Polskiego. Za szlak bojowy otrzymał Order Virtuti Militari. W II RP oficjalnie pełnił różne stanowiska w armii, ale w rzeczywistości był oficerem wywiadu. Efektywność jego pracy można było zobaczyć m.in. w opiniach służbowych, jakie wystawiali mu jego przełożeni. Następnie w 1926 roku przeniesiony został do 4 pułku piechoty Legionów w Kielcach, a niecały rok później do Korpusu Ochrony Pogranicza (KOP). Na początku służył w batalionie "Borszczów" , a następnie batalionu "Skałat" w miejscowości Kałacharówka. Jak opowiada o swoim ojcu córka Agata Ostaszewska - „Kiedy w 1933 roku opuszczał wraz z rodziną te okolice i przenosił się do Częstochowy, to miejscowa ludność żegnała ich w bardzo serdeczny sposób”. Następnie został przeniesiony do 7 Dywizji Piechoty w celu prowadzenia działalności wywiadowczej przy granicy z Niemcami. Przebywał tam aż do wybuchu II wojny światowej. Dowodził w tym czasie batalionem Obrony Narodowej (ON Kłobuck) . Były to

oddziały sformowane z ochotników i miały wspomagać regularne wojsko. Takie samo zadanie mają dziś Wojska Obrony Terytorialnej. Podczas walk jego batalion doznał bardzo dużych strat. Sam kpt. Ostaszewski ukrywał się jakiś czas, następnie zaczął swą działalność konspiracyjną na Kielecczyźnie. Za swoją działalność w oddziałach leśnych Armii Krajowej został odznaczony kolejnym raz Orderem Virtuti Militari. Pod koniec wojny został aresztowany przez komunistów i przetrzymywany w lubelskim więzieniu do 1 sierpnia 1945 roku. Urząd Bezpieczeństwa nie zdając sobie sprawy z działalności wywiadowczej Ostaszewskiego zwolnił go z więzienia. Przez jakiś czas po wojnie był prześladowany przez nową władzę komunistyczną. Do początku lat 50-dziesiątych kierował Fabryką Porcelany i Dewocjonaliów w Częstochowie. W 1956 roku zmarł na serce. Został pochowany w Krakowie na cmentarzu rakowickim.

Film o postaci

<https://youtu.be/pKeGmUwzk>

Wykorzystane źródła

Informacja o autorach pracy konkursowej:
- uczeń klasy mundurowej oraz

- uczeń, który obecnie jest żołnierzem Wojsk Obrony Terytorialnej; na jego udział w konkursie wyraziła zgodę koordynatorka z ramienia Instytutu Pamięci Narodowej.

Relacje ustne:

- Większość informacji wykorzystanych w pracy konkursowej otrzymaliśmy od córki Naszego bohatera - Agaty Ostaszewskiej. Możemy ją zobaczyć na nagraniu filmu. Zdjęcia i dokumenty wykorzystane w filmie również otrzymaliśmy od Pani Ostaszewskiej.
- Dużą pomoc w ukierunkowaniu Naszej pracy zawdzięczamy Panu Adamowi Kurusowi, pracownikowi "Przystanku Historia" IPN.

Pozycje książkowe:

- Adam Kurus, Czołgi na przedmieściach. 7 Dywizja Piechoty w obronie Częstochowy 1- 3 września 1939 roku, Częstochowa 2014
- Adam Kurus, 7 Dywizja Piechoty: w "Wielka Księga Piechoty Polskiej 1918-1939, Warszawa 2016.

Wszystkie zdjęcia przedstawiające miejsca pamięci zostały wykonane przez autorów pracy.

Miejsce pamięci

Nazwa

miejsca
Mogiła żołnierska na
cmentarzu w
miejscowości Kłobuck

Lokalizacj
a

Zdjęcia

Nazwa
miejsca

Kamienie Pamięci w
gminie Wręczyca Wielka

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca

Kwatera żołnierzy 7
Dywizji Piechoty na
cmentarzu Kule w
Częstochowie

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny
opis
miejsc

Przedstawione w pracy konkursowej miejsca pamięci stanowią element pamięci o walkach granicznych we wrześniu 1939 roku. Znajdują się w trzech gminach: Wręczyca Wielka, Kłobuck i Częstochowa. W każdej z nich władze samorządowe inaczej podchodzą do pamięci o naszych bohaterach. Niestety jeszcze wiele pracy przed nimi, aby w lokalnej społeczności utrwaliła się pamięć o tych wydarzeniach.

Pod koniec lat trzydziestych rozpoczęto tworzenie oddziałów Obrony narodowej. Jednostka taka została również utworzona w miejscowości Kłobuck (ON „Kłobuck”). Odcinkiem jej działania był pas nadgraniczny w okolicy miejscowości Krzepice. I to właśnie tam zostało skierowane główne natarcie armii niemieckiej. Pomimo, że żołnierzami Obrony Narodowej nie byli w większości zawodowi żołnierze stawili oni zaciekły opór opóźniając marsz Wehrmachtu na osi Krzepice-Kłobuck-Częstochowa. To właśnie mogiła zbiorowa na cmentarzu w Kłobucku jest dowodem dużych strat jednostki. Niestety w samej miejscowości nie znajdziemy informacji o walkach oddziałów Obrony Narodowej "Kłobuck".

W ramach projektu "Kamienie pamięci" w gminie Wręczyca Wielka umieszczono dwa gładypomniki poświęcone

żołnierzom 7 Dywizji Piechoty poległym 1 września 1939 roku w krwawych walkach z Niemcami. Pierwszy z nich poświęcony także personalnie mjr. Marianowi Szulcowi, dowódcy Oddziału Wydzielonego "Truskolasy" (a jednocześnie dowódcy I batalionu 27 Pułku Piechoty), umiejscowiony został przed kościołem pw. św. Józefa Oblubieńca NMP we Wręczycy Wielkiej, natomiast drugi naprzeciw wjazdu na leśny parking w Kalei przy drodze do Częstochowy (DW 494) w pobliżu którego poległo wielu polskich żołnierzy. W realizację projektu, od początku zaangażowany był Adam Kurus, historyk Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, a jednocześnie prezes Stowarzyszenia Historycznego Reduta Częstochowa, który jest m.in. jednym z pomysłodawców, a także autorem inskrypcji umieszczonych na tablicach pamiątkowych. W sąsiedztwie kamieni znajdują się również tablice informacyjne stanowiące element szlaku edukacyjno-historycznego.

Prezentujemy kolejne miejsce pamięci na szlaku walk Obrony Narodowej „Kłobuck”, której dowódcą był Stanisław Ostaszewski. Dowodził on jednocześnie Oddziałem Wydzielonym „Kłobuck” w skład, którego wchodziło więcej jednostek m.in. żołnierze z

częstochockiego 27 pułku piechoty. Wszystkie te jednostki stanowiły część 7 Dywizji Piechoty broniącej granicy z Niemcami. Po ciężkich walkach pod Krzepicami i o miejscowość Kłobuck oddziały wycofywały się do Częstochowy. I to właśnie tu na cmentarzu Kule znajduje się kwatera żołnierzy poległych we wrześniu 1939 roku. Została ona niedawno odnowiona. Dzięki lokalnemu historykowi Adamowi Kurusowi udało się uzupełnić nazwiska żołnierzy, którzy spoczywali tu wcześniej bezimiennie. Informując o tym chcemy zwrócić uwagę na fakt, że takich bezimiennych grobów z czasów II wojny światowej jest jeszcze wiele. Dotyczy to grobów żołnierskich jak i ludności cywilnej.

Żywa lekcja historii

Opis
przeprow
adzonej
żywej
lekcji
historii

Żywa lekcja historii została przeprowadzona dla jednej z kompanii żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, w której jest żołnierzem Piotr Małolepszy, autor pracy konkursowej. Lekcja odbyła się w trakcie zajęć

taktycznych. Był to element nietypowy podczas szkolenia ponieważ nie przewiduje ono lekcji historycznych. Dowódca kompanii wyrażając zgodę na przeprowadzenie lekcji wyraził słowa uznania i aprobaty wobec przedsięwzięcia. To przecież postać kpt. Stanisława Ostaszewskiego, oficera Wojska Polskiego z okresu II RP nawiązuje do jednostek zbliżonych do dzisiejszego WOT-u. Lekcja głównie skupiała się na okresie, w którym kpt. Ostaszewski walczył w wojnie polsko-bolszewickiej, jego służbie w 20-leciu międzywojennym, oraz jego działalności konspiracyjnej w trakcie II wojny światowej. Najwięcej jednak uwagi poświęciliśmy walkom we wrześniu 1939 roku. To przecież oddziały Ostaszewskiego jako pierwsze zostały zaatakowane przez Niemców (godz.3.30). To właśnie ci młodzi chłopcy z okolicznych miejscowości służący w Obronie Narodowej musieli sprostać tak ogromnemu wyzwaniu. Mamy nadzieję, że nie będzie to ostatnia lekcja historii przeprowadzona dla żołnierzy i przez żołnierzy WOT-u. Cytując Marszałka Józefa Piłsudskiego: „Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek terażniejszości i nie ma prawa do przyszłości”.

Piiki
